

(א) ב"מ נ"ח. (ב) ג' לנ"ה ק. (ג) נע"ל ק. (ד) [ד"ה ומן] ד' ויב"מ פ' השואל מכוו להפוך ע"פ.

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קד.

עין משפט
גזר מצוה

שכבר הודה מפי עלמו. וזה ללאות ידי שמים. ואע"ג דזי דינא לא מנו מחייבי ליה אלא מניח לפנייה מניה די עונש אין יואל עד שיטלס לשניהם דהא לאו לבעלים אהדייה כו': אלא אמר רבא. מתני' דברי הכל היא ולא דמיא לאין יודע דהתם זין נשבע זין לא נשבע הוה דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין

שכבר הודה מפי עצמו. ומהאי לישנא דייק בהמפקד (ב"מ דף ק. ז'): וגם ממדת פירכא אחרימי מוקי לה צבא ללאות ידי שמים ומימיה ח"כ הוהא מעשה דחמיד אחד אמאי אמר ליה רבי טרפון הנה דמי מקפד צנייהא הא כיון דחמיד הוה מסתמא היה צא ללאות ידי שמים וי"ל דלמחילה צא עמו לדין אם הוא חייב מן הדין ושזב מה שעשה עשה ח"כ אפילו ללאות ידי שמים אין חייב לרי' טרפון אלא בגזל אבל בפקדון ומקח דלא עשה איסורא לא וכן משמע בהמפקד (שם דף ק. ז' ועס"א) דכי רמי התם גזל אגזל משני הכא צבא ללאות ידי שמים ולעיל מיניה כי רמי פקדון אפקדון לא צעי לשנויי הכי ואין להאריך כאן בסוגיא דהתם: **אמר רבא שאני מתני' בו'**. לפי הספרים דל"ג אלא משמע דלאתא רבא לתרוי' פירכא דפרכינן לרי' טרפון ולעולם רבי טרפון היא וקאמר כיון דלודי ליה כמ"ד יהא זיזק דמי ח"כ מסתמא מיירי כשהורה בפניו דאם לא כן אמאי הוא כמ"ד יהא זיזק וכוון דזהדא (א) מיירי מתניתין אכתי תקשה אמאי לא מוקי מתני' נמי כר"ע ורע"ג דקניס ר"ע אפילו היכא דלא נשבע ח"מ דלא הדר ממונא למריה אצל צמתני' היכא דלא נשבע והודה לו בפניו הדר ממונא למריה דכיון דהודה לו בפניו מה לי תוספא צידו מ"ל נתן ציד צ"ד הלכך לא יקנוס ר"ע וי"ל דצדנת גמרא היה כיון דקניס ר"ע בכל מקום קניס כיון דעבד איסורא ולא יתלן ומניה אין נראה דמייירי הכא כשהורה בפניו דא"כ אפילו נשבע נמי אין זריק להוליו אחריז למדי ויכול להציא כפרה דכיון דהודה לו בפניו והציאו צידו והלך הרי הוא כהפקדו צידו ואמאי יהא זריק להוליו אחריו אלא ודאי מיירי כשהורה שלא בפניו אלא בפני עדים והשתא ח"כ דלא מתוקמא מתני' כר"ע דלא מהדר ממונא למריה כיון שלא נתן ציד צ"ד ולפי מה שפי' בקונטרס אלא אמר רבא ח"כ דרבא לא צא למתך פירכא (ג) אלא טעמא דמתני' מפרש צבא"ג דמני לאוקמי זין כר"ע זין כרבי טרפון: **שליח שעשאו בו'**. ללאורה נראה דליירי כגון דלא אמר לו (ה) שלח לי על ידו רק עדים מעידים שעשאו שליח אצל אם היה

הגהות הב"ח
(א) גז' לפלוג ולמינה כדדייה בד"א בשליח שלא עשאו בעדים אבל שליח שעשאו בעדים: (ב) רש"י ד"ה מנא דיענין וכו' שלחו ח"מ וח"כ וכו' מיה שפירו נשכר וכו' ולשבת לקיטו ושקטו וכו' לשון מריה לישנא אחריתא כ"ל: (ג) (א) וכו' ד"ה אמר וכו' וכו' דנהזאה בפניו מיירי: (ד) בא"ה לא צא למתך פירכא דפרכי' לה"ט אלא טעמא: (ה) ד"ה שליח וכו' כגון דלא אמר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ידך רק עדים מעידים שעשאו שליח להביא לי אבל אם היה אמר לי אמרו לפלוני ישלח לי על ידך פשיטא דהוי: (ו) ד"ה הכי וכו' דהמפקד אלא תניין:

רבינו חננאל

אלא אמר רבא שאני מתני' דכיון דידע למאן גזליה ואודי ליה כיון דאפשר לאהדורי ממונא למריה הוה ליה כמאן דאמר ליה יהיו לי בידך. ורב חננאל דיל נמי פ"י דמתני' דבירי הכל.

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לד הגזול ור"ע מחייב אע"ג דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע אע"ג דלא אשתבע לאו פירכא היא דהתם דין הוא דאע"ג דלא משתבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי גזל ולא נפיק ידי שמים כלל אצל הלא צמתני' ידוע למאן גזל ומודי ליה משעת הודאה דממונן הוא להשיב הו גביה כפקדון הלכך נשבע תחילה קודם הודאה ע"ג כו': שליח שעשאו בעדים. ראובן שיש לו מעות לקבלס הימנו ונתנס לו: הו שליח. ואם נאנסו דרך פטור בעל הצית שנתנס לו: פטור. דלא קמה ברשות שאל להחמיצו צאונסים עד שיאמר לו מפיו לשלחה לו ציד צנו כו': מנא ידעינן. דשלוחו הוא דקרי ליה מתני' שלוחו (ג): לקיטו. שלקטו אכלו לדור עמו צביתו ללוותא בעלמא לשון מורי: ושכירו. נשכר עמו ליוס ולחדש ולשנה ולשבעה. לישנא אחרינא לקיטו לוקט מבוואמו: ולאפוקי מהאי סגא. הא מתניתין דלאוקימנא שליח צ"ד אפילו עשאו גזלן ולא גזול הוה שליח והוה אחריותו דגזול לאפוקי מהאי טנא: שליח צ"ד. דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטור גזלן כשעשאו גזול קאמר ולא כשעשאו גזלן: ושנא סגא ונטל סג. מיד השליח: פטור. מאונס הדרך. טעמא דנטל הגזול הא נאנסו מן השליח הראשון חייב: וא"ס משאפניו. דקתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא כשעשאו בעדים אלא צמתני' לו שליח ציקש מחזירו שימינא לו גזולן את עצמו לומר לו אם מרצה לשלח כלום לפלוני שלח צדי: צדיקני

שליח שעשאו בעדים הו שליח ואת משנתנו יבמציא לו שליח דאמר ליה אית לי וזוי גבי פלוני ולא קא מושרד להו איתחזי ליה דלמא איניש הוא דלא משכח לשדוריה ליה א"נ כדרב חסדא בשכירו ולקיטו א"ר יהודה אמר שמואל אין

אומר שלח לי על ידו פשיטא דהו שליח דהא תנן בהשואל (ב"מ דף ק. ז' ועס) אמר ליה השואל שלח לי ציד בני ציד עבדי ציד שלוחי או ציד בןך או ציד עבדך או ציד שלוחך ושלחה חייב ומ"ל ח"כ בפניו שלח ומ"ל אמר ליה שלח בפניו שלח (ז) ומיהו לקמן לא משמע הכי דבעי לשמואל מאי תקנתיה הול"ל שעל לא שלח לי ע"ז זה דאז הוא שליח לכך י"ל דבכל ענין שלח בפניו לא הו שליח עד שיאמר לו בפניו שלח לי על ידו כהיא דהשואל דליירי בפניו וכן מוכיח מתוך הקונטרס: **רבה אמר לא** הו שליח. יש מקשים דרבא אדרבה דהכא קאמר רבה ילג הו שליח וצ"ל המוכר את הספינה (ב"מ דף ק. ז' ועס) אמרינן רבה ורבי יוסף דאמרי תרוייהו הכא צמתני מוכר כלויתו שפקדון ואזרח ר' יהודה לטעמיה דאמר לאתויי שרייה הרי לרבה אילינא דרי' יהודה הו שליח וי"ל דשאני התם דכיון שנתן לו פונדיון וזוה לו להציא צאיסר שמן הו כאליו ח"כ צדיא שלח לי על ידו ופטור ולפי מה שפירשתי דדוקא שאמר ליה בפניו אית לן למימר דכיון דנתן הפונדיון הו כאליו אמר ליה בפניו שלח הלכך אמר לרי' יהודה לאתויי שרייה: **הבי קא** איניש מהדימנא הוא. מימיה אמאי חייב הוא מן הדין בצלמיה אונס הדרך והא אין יכול לומר אין רצוני שהיא פקדוני ציד אחר כיון דתפיס ליה בצאינש מהמינא וי"ל דרבה דאפילו הוא עצמו הציאו דרך ונאנס חייב דפשעה הוא עושה שמוליכו דרך במקום פלוני שיש בו סכנה וצ"כ חייב לשמור עד שיחזירו לו ציזב במקום שפקדו אכלו כלאמרינן לקמן (דף ק. ז' ועס) (ח) בהמפקד אלא חזירו ציזב לא יחזיר לו צמדבר משמע דבעל כרחו חייב לשמור עד שיחזירו ציזב במקום שפקדו ולא כל כמיניה להחזיר לו צמדבר במקום סכנה: **אי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן.** כלומר היכי מסר לו משהל כיון דלא ידע אי האי שליח של שואל הוא: **בשכירך ופקיבו.** מימיה אמאי לא אמר רב חסדא נמי אהא ועוד מימיה אמאי לא פריך ליה מעיקרא ממתני' והדר הוה ליה למפרכ מהיהא דפ' השואל: אין

קב א מיי פ"ו מהל' גזילה הלכה ט סמוג עין עב טוש"ע ח"מ ס' שטו סקיף ז'
קבא ב מיי ז' שם הלכה י ופ"ג מהלכות שלוחין ושומעין הלכה ה סמוג עין עב טוש"ע ח"מ ס' שטו סקיף ז' וכו' קבא סקיף ז' וע"ז:
קבב ג מיי פ"ג מהל' שאלה ופקדון הלכה א סמוג עין ז' טוש"ע ח"מ ס' שטו סקיף ז':
קבד ד מיי שם טור סקיף ז':
קבע ה מיי פ"ג מהל' שאלה ופקדון הלכה א סמוג עין ז' טוש"ע ח"מ ס' שטו סקיף ז':

מוסף רש"י

ושילחה ביד בנו. המשאיל שלחה לו לשואל ציד בנו של משאיל ב"ב צ"ה. פטור. אם ממה צדק. פליגי בה רבה ורבי חסדא. רב חסדא מתוך לה להאי שלוחו שואל דמתני' כשכירו ולקיטו עדר צביתו, אכל אין עדים שהו שלוחו, דאי איכא עדים הו שליח ומיי השואל צאונסין משמקרו לו, רבה אומר אפילו עשאו שליח בעדים לאו שליח הוא להחמיצו ציזב בשותף דה"ק ליה איניש מהמינא הוא אי צבית לשדורי צידה עדר (ט"ז). לא יתן לא לבנו. של גזול להוליו לגזול, של גזול להוליו לנכרו, שלח איניש מהמינא חייב להחזיר, דלא הוה השפה עד דמתני' (לירי' וע"ז קז).

אמר ליה השואל שלח לי ציד בני ציד עבדי ציד שלוחי או ציד בןך או ציד עבדך או ציד שלוחך ושלחה חייב ומ"ל ח"כ בפניו שלח ומ"ל אמר ליה שלח בפניו שלח (ז) ומיהו לקמן לא משמע הכי דבעי לשמואל מאי תקנתיה הול"ל שעל לא שלח לי ע"ז זה דאז הוא שליח לכך י"ל דבכל ענין שלח בפניו לא הו שליח עד שיאמר לו בפניו שלח לי על ידו כהיא דהשואל דליירי בפניו וכן מוכיח מתוך הקונטרס: **רבה אמר לא** הו שליח. יש מקשים דרבא אדרבה דהכא קאמר רבה ילג הו שליח וצ"ל המוכר את הספינה (ב"מ דף ק. ז' ועס) אמרינן רבה ורבי יוסף דאמרי תרוייהו הכא צמתני מוכר כלויתו שפקדון ואזרח ר' יהודה לטעמיה דאמר לאתויי שרייה הרי לרבה אילינא דרי' יהודה הו שליח וי"ל דשאני התם דכיון שנתן לו פונדיון וזוה לו להציא צאיסר שמן הו כאליו ח"כ צדיא שלח לי על ידו ופטור ולפי מה שפירשתי דדוקא שאמר ליה בפניו אית לן למימר דכיון דנתן הפונדיון הו כאליו אמר ליה בפניו שלח הלכך אמר לרי' יהודה לאתויי שרייה: **הבי קא** איניש מהדימנא הוא. מימיה אמאי חייב הוא מן הדין בצלמיה אונס הדרך והא אין יכול לומר אין רצוני שהיא פקדוני ציד אחר כיון דתפיס ליה בצאינש מהמינא וי"ל דרבה דאפילו הוא עצמו הציאו דרך ונאנס חייב דפשעה הוא עושה שמוליכו דרך במקום פלוני שיש בו סכנה וצ"כ חייב לשמור עד שיחזירו לו ציזב במקום שפקדו אכלו כלאמרינן לקמן (דף ק. ז' ועס) (ח) בהמפקד אלא חזירו ציזב לא יחזיר לו צמדבר משמע דבעל כרחו חייב לשמור עד שיחזירו ציזב במקום שפקדו ולא כל כמיניה להחזיר לו צמדבר במקום סכנה: **אי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן.** כלומר היכי מסר לו משהל כיון דלא ידע אי האי שליח של שואל הוא: **בשכירך ופקיבו.** מימיה אמאי לא אמר רב חסדא נמי אהא ועוד מימיה אמאי לא פריך ליה מעיקרא ממתני' והדר הוה ליה למפרכ מהיהא דפ' השואל: אין